

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תקכט ♦ שנה יא

פ' יתרו ♦ שבת קבה"ת ה'תשפג

דברי אלוקים חיים מרן רבינו הגה"ק זיע"א

**וישמע יתרו כהן מדין חותן משה את כל אשר עשה אלוקים
למשה ולישראל עמו וגו'**

ופירש רש"י מה שמועה שמע ובא קריאת ים סוף ומלחמת עמלק, והקשו המפרשים למה נקט רש"י שני הדברים האלו, הלא בעצם מה שהכתוב מסיים "כי הוציא ה' את ישראל ממצרים" לא מזכיר לומר שעל זה הוא בא, וגם צריכין להבין למה בעצם הוא בא למדבר ולשם מה הוא בא, ובפסוק (יח, ה) כתוב ויספר משה לחותנו את כל אשר עשה ה' לפרעה ולמצרים וגו', ואם כמו שכתב רש"י ששמע קריאת ים סוף ומלחמת עמלק, ומה הוסיף לו משה לספר את כל אשר עשה ה' וכו'.

ונראה לומר באופן כזה שמה שכתוב רש"י מה שמועה שמע ובא שכוונתו לומר דאין הכי נמי ששמע מיציאת מצרים, ואם נגיד כמו שיש אומרים בגמרא שבא יתרו אחר מתן תורה ובכן שמע גם זאת, אלא שכוונת רש"י לומר איזה דבר גרם ליתרו שיבוא, כי היה יכול להשאר שם במדין ולעבוד את ה' שם כי בכל מקום מוקטר ומוקדש הוא לה', ואדם מכבד את מקומו ולא המקום מכבד את האדם.

אלא רש"י רצונו לומר ששני הדברים האלו דהיינו קריאת ים סוף ומלחמת עמלק הם גרמו שהחליט יתרו לבוא למדבר למשה רבינו, ולכן אפשר לומר שיתרו ראה דבר הנגדי מצד אחד ראה קריאת ים סוף, ניסים גלויים, שהיה שם, ומצד שני ראה מלחמת עמלק, שהעז עמלק להלחם בישראל ואף שהחלישו את עמלק, מכל מקום נשאר עמלק עד שה' יתברך ימחו שמו לעולמים, ולכן תמה יתרו שאיך יתכן כזאת, ולכן בא למשה ולישראל לשאול ולהבין, וזה שהכתוב "ויספר משה לחותנו את כל אשר עשה השם" לפרעה ולמצרים על אודות ישראל, וזה הכוונה על קריאת ים סוף, ואת כל התלאה אשר מצאתם בדרך, זה קאי מלחמת עמלק שכתוב אשר קרן בדרך, אבל ויצילם ה' כלומר שאמר משה ליתרו שתדע שגם את עמלק ואת המלחמה שעשה על ה' ועל ישראל הכל הוא עשה ה' שברא את העולם ונעשה הכל מחטא אדם הראשון שמעורב טוב ורע ולכן אע"פ שהיה קריאת ים סוף ניתן רשות לעמלק להלחם בישראל, וגם כן זה עשה ה' מכיון שרפו ידיהם של ישראל מתורה וגם שהיו ברפידים מלשון פרידות שלא היה האחדות כמו שצריך, ולכן יבוא עמלק וילחם בישראל.

וגם יתכן לומר שהכוונה ששמע יתרו מלחמת עמלק וקריאת ים סוף, דהיינו שיתרו חשב שהטבע נמסר להעולם ואין על זה השגחת השם בפרטיות ורק הניסים היוצאים מדרך הטבע זה הוא רק מעשה ה' ולכן תמה איך יתכן שגם מלחמת עמלק עשה הקב"ה בהשגחה פרטית, כי מלחמה נראה לכאורה שזה דרך הטבע והוא חשב שזאת לא הוא מאת ה' בהשגחה בהשגחה פרטית, ולכן בא לשאול למשה ולכן כתוב ויספר משה לחותנו את כל אשר עשה ה' וגו' שהכל מאת ה' הטבע והניסים הכל שוים הם, רק שהקב"ה מנהיג עולמו בדרך הטבע שיהיה לאדם בחירה אם לטוב שיודע שהכל מאת ה' ואז יעשה רק טוב אבל אם לא יאמין כמו שצריך אז הוא פתוח לעשות עבירות ולכן כתוב בחז"ל שבא חבקוק הנביא והעמידו באחת צדיק באמונתו יחיה, שע"י האמונה יכול לחיות חיי תורה ומצוות.

המשך בעמ' ב'

דברות קודש מרן רבינו עט"ר שליט"א

**וישמע יתרו כהן מדין חותן משה את כל אשר עשה אלוקים
למשה ולישראל עמו**

נחלקו בגמרא מתי יתרו הגיע לעם ישראל, לפני מתן תורה או אחר מתן תורה. לפי השיטות שיתרו הגיע אחר מתן תורה, עולה כי בני משה לא השתתפו במעמד הר סיני...!

ומקשים (תוס' רבינו אלחנן מס' ע"ז) הלא פלא הוא! היתכן שמשה רבינו היודע את גודל המעמד ואת עוצמת חשיבותו, לא יביא לשם את בניו? מדוע הוא לא שלח לקרוא להם, להשתתף במעמד כה היסטורי ומכונן ביסודות האומה הישראלית?

ומיישבים שיש לומר שמשה רבינו ידע שמי שלא עבר את קושי השעבוד במצרים, אינו יכול לקבל את התורה, מי שלא חווה את ניסי מצרים, ולא עבר את כור ההיתוך הזה, חסרים לו התנאים הבסיסיים לקבלת התורה, [אמנם גם שבת לוי לא עבדו במצרים, אך הם ראו את השעבוד והשתתפו בליבם עם אחיהם הסובלים, וראו אף את כל ניסי מצרים].

אי אפשר לזכות בתורה בזכות קשרי משפחה עם מוסר התורה. שעבוד מצרים וחווית הניסים, לא אירעו במקרה לפני מתן תורה, הם היו תהליך מתבקש ומוכרח לפני קבלת התורה, וכיון שבני משה לא חוו את כל זאת, לכן לא קרא להם אביהם, ולא ניצל את קשריו וקרבתו למעמד הר סיני, כדי לדאוג שהם יהיו שם ויעקפו את התנאים המקדימים.

למדנו מזאת, שהתורה אינה עוברת בירושה, ואף שתורה מחזרת על אכסניה שלה, מ"מ אינה ירושה לך מאבותיך, כי היא רק 'מחזרת', אבל צריך לבוא וליטול אותה, ואף בני משה שהיו מקורבים ביותר למסירת התורה, היו צריכים להתייגע ולעבור את התהליך שעברו כל ישראל, כדי לזכות לקבלת התורה.

וכן בא לומר שתדע לך שגם אם אתה לא בן של... יכול אתה להתחיל הכל מחדש, ולהעלות בתורה מעלה מעלה.

עוד אפ"ל שלו משה רבינו היה קורא לבניו, הרי היה קורא רק להם ולא לחותנו יתרו, שהרי הוא עדיין גוי, ואין לו מה לעשות במעמד הר סיני המיועד רק לעם ישראל מקבלי התורה. אם כן, יתכן שיתרו היה נפגע מהעובדה שהוא איננו מוזמן למעמד כה נשגב.

על כן החליט משה רבינו לוותר על השתתפותם של בניו במעמד כה חשוב, והעיקר לא לפגוע בזולת. אין ערך לקבלת תורה, כאשר היא נעשית תוך כדי פגיעה וחוסר רגישות של האחר, אפילו אם הוא גוי, ובאמת אינו ראוי ומתאים להשתתף במעמד הזה.

**תשובת מרן הגר"ח קניבסקי זי"ע בעמ' ג'
ומאמר מרתק על רעידת האדמה בעמ' ד'**

ומה שאמר הכתוב יתרו חותן משה, פירש רש"י "כאן היה יתרו מתכבד במשה אני חותן המלך, ולשעבר היה משה תולה הגדולה בחמיו שנאמר וילך משה וישב את יתרו חותנו עכ"ל, וצריך להבין מה הוא כוונת רש"י שמשה היה תולה הגדולה ביתרו, ויתרו היה מתכבד במשה, ולמה כתב כאן היה יתרו מתכבד במשה, ולשעבר היה משה תולה הגדולה בחמיו, ולמה רק לשעבר היה משה תולה וגו' ולמה יתרו רק עכשיו מתכבד במשה.

ונראה לומר באופן כזה דיודע שיש מחלוקת בגמרא מסכת ברכות (דף לב) דרבי יוחנן סובר שצדיקים גמורים הם יותר גדולים מבעלי תשובה ורבי אבהו סובר שבעלי תשובה הם יותר גדולים מצדיקים גמורים, ונחזי אנן מי היה גדול משה רבינו הצדיק, או יתרו הבעל תשובה [ומדובר רק מענין הצדקות של משה רבינו משא"כ בנבואה הלא פסוק מפורשת הוא בתורה שלא קם נביא כמשה] ולכן זה מחלוקת בגמרא, ולפי זה אפשר לומר על מש"כ רש"י דלשעבר היה משה תולה הגדולה בחמיו וגו' משום שמשה היה סובר שבעלי תשובה יותר גדולים מצדיקים גמורים וכשיטת ר' אבהו הנ"ל, וגם יתרו היה סובר כן שהוא יותר חשוב ממה מכיון שהוא בעל תשובה שעבד כל העבודה זרות וחזר להאמת להאמין בבורא כל העולמים, אבל מכיון ששמע יתרו את כל אשר עשה אלוקים למשה ולישראל עמו וגו', ראה שמשה יותר גדול ממנו וזה מכיון שהוא צדיק גמור ולכן בא למשה להיות במחיצת הצדיק האמת והצדיק הגמור, וזה מה שכתב רש"י דכאן היה יתרו מתכבד במשה אני חותן המלך ורוצה אני להיות בקרבתו של חתני הצדיק שהוא יותר גדול ממני שאני רק בעל תשובה, אבל משה רבינו מחמת ענותנותו לא סבר שהוא צדיק גמור שכתוב אל תאמין בעצמך ואף אם נגיד שמשה ידע באמת את מעלתו שהוא נביא ה' ואב לנביאים וצדיק גמור, מכל מקום סבר שיתרו יותר גדול ממנו מכיון שיתרו הוא בעל תשובה ובעלי תשובה הם יותר גדולים מצדיקים גמורים וכסברת ר' יוחנן בגמרא הנ"ל.

מעמד קבלת התורה ועשרת הדברות

והנה בפרשתינו מובא מעמד קבלת התורה ועשרת הדברות ולכן נעסוק קצת בענינים האלו להבין דברי התורה לפי ענ"ד בדרך אפשר ויעזור ה' שנזכה לכוין האמת בפסוק (יט, יז) "ויוצא משה את העם לקראת האלוקים מן המחנה ויתייצבו בתחתית ההר" ופירש רש"י לפי פשוטו ברגלי ההר, ומדרשו שנתלש ההר ממקומו ונכפה עליהם כגיגית עכ"ל, וגם בעל הטורים כתב שנתלש ההר ממקומו ונעשה כהר על גבי הר, אלא דדייקי מהכתוב דכתיב "בתחתית ההר" ולא כתוב "תחת ההר" שמשמעו שהעם היו בתוך תחתיתו, ובכך משמיענו הכתוב שנכפה עליהם כגיגית שהוא כלי גדול העשוי להטיל בו שכר והיתה הפוכה וכיסה את העם, ובעל הטורים הוסיף שנעשה ההר כהר על גבי הר, כלומר שנחלק ההר לשנים ונעשה הר על גבי הר ובגמרא (מס' שבת דף פה) איתא שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית ואמר להם אם אתם מקבלים את התורה מוטב ואם לאו שם (כלומר בתוך ההר) תהא קבורתכם.

והקשה התוס' הלא כבר הקדימו לומר נעשה ונשמע ולא היה צורך בכפיית ההר, ותיירצו דשמה יהיו חוזרים כשיראו האש הגדולה שיצתה נשמתן, כלומר שהכפיה היתה נחוצה דשמה יחזרו בהם כשיראו את האש הגדולה שהיתה בשעת המעמד, אשר גרמה לנשמתם לפרוח באופן זמני מגופם.

ובדעת זקנים מבעלי התוס' תירצו כי כשרצה הקב"ה ליתן תורה לישראל אמרו כמה תורות יש לך, אמר להם אחת שבכתב ואחת שבעל פה, אמרו לו שבכתב אנו מקבלים של בעל און אנו מקבלים, מיד כפה עליהם ההר כגיגית, ולא פירש למה לא רצו תורה שבע"פ, ובמדרש תנחומא כתב גם כן כך שלא רצו התורה שבעל פה, משום שלימודה ושמירתה דורשים עמל ומשמעת עצומים, ולכן היתה נדרשת כפיה על התורה שבעל פה.

והנה כל זה קשה לפי הגמרא והמדרש שכתבו שהקב"ה כפה את ההר על ישראל [ולא כתבו שנתלש כרש"י ובעה"ט הנ"ל] ולכן קשה דמכיון שאמרו ישראל נעשה ונשמע מקודם לזה, לא היה

צריך הכפיה של ההר כלומר הכפיה של הגיגית שכפה ה' עליהם ואמר להם אם תקבלו מוטב ואם לא שם תהא קבורתכם ותיירצו כנ"ל או כהתוס' בגמרא, או במדרש תנחומא ודעת זקנים מבעלי התוס'.

אבל לענ"ד אפשר לומר שרש"י הק' שכתב שנתלש ההר וגו' ונכפה עליהם, ולא כתב שהקב"ה כפה אותו עליהם, אפשר לומר ולתרוץ קושית התוס' שבאמת לא היתה כפיה מאת ה' וגם לא היה צורך בכך מכיון שהקדימו נעשה ונשמע לא זה היה מעשה שטן כי ההר מרמז להיצר הרע וכמו שכתוב בגמרא שהיצר הרע נדמה להם לעתיד לבוא להר וצדיקים בוכים איך יכלנו לנצחו, ולכן כאן השטן שהוא היצר הרע שהוא מרומז במילת ההר, והוא נתלש מעצמו, ונכפה על ישראל הק' שאמרו נעשה ונשמע, ולא רצה היצר הרע להניח לישראל לקבל התורה אבל ישראל "התייצבו" אף שהיו בתחתית ההר ולא הניחו את עצמם להיות נכפה עליהם הר כגיגית ויצאו משם לקבל את התורה הק' בשמחה ובחזרה וכמו שאמרו מקודם נעשה ונשמע והתגברו על היצר הרע שרצה שיהיו בתחתית הר ושלא יקבלו את התורה הק', ולפי זה לא יקשה קושית התוס' והמדרש תנחומא.

ועוד אפשר לתרוץ את קושית התוס' והמפרשים לשם מה היה צורך לכפות ההר עליהם שכבר אמרו נעשה ונשמע, ובאמת אם נראה בפסוקים בפרשה שלנו בפסוק (יט, ח) ויענו כל העם יחדיו ויאמרו כל אשר דיבר ה' נעשה וגו' וגם בפסוק (יט, יז) ויוצא משה את העם לקראת האלוקים מן המחנה ויתייצבו בתחתית הר, ולכן בפרשת משפטים (כ, ז) ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמרו כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע, בכל אלו הפסוקים אנו רואים שלא כתוב ישראל או בני ישראל אלא כתוב "העם" והעם הוא מרמז על הערב רב, וכמו שכותב האור החיים הק' בפרשת בשלח על הפסוק ויהיה בשלח פרעה את העם וגו' שהקשה למה אמר הכתוב לשון צער ש-ויהי הוא לשון צער, כאן שהוא מקום גילה ורינה, ועוד קשה למה כינה לומר שפרעה שלחן ולא אמר שאדון כל המעשים הוא הוציאם ממצרים ומתרוץ על דרך אומרם ז"ל (הזוה"ק) כי כל מקום שכינה ישראל בשם עם ירמוז על הערב רב, ולזה תמצא בענין זה שלפעמים מזכיר שמם העם, ולפעמים מזכיר בני ישראל דכתיב וחמושים עלו בני ישראל וגו', הרי זה מראה באצבע כי "העם" לא מבני ישראל המה.

ואמרו ז"ל במדרש כי השחתת ישראל במדבר זה הוא מסיבתם, שהם אמרו נתנה ראש ונשיבה מצרימה, והם אמרו עשה לנו וגו', וזה הוא אומרם ויהי צער גדול לשונאיהם של ישראל בשלח פרעה את העם, פירוש ערב רב ששלחם פרעה וכו' שכלומר שהעם הערב רב גרמו כל הצרות לישראל ולכן נכתב "ויהי" ולכן אפשר לומר גם כן שהעם זה הערב רב והם אמרו "נעשה ונשמע אבל ישראל הק' לא צריכים לומר כך כי כמו בן חביב וצדיק עושה הכל גם מה שלא ציוה אותו אביו ולא מחכה שהוא יצוה אלא עושה מה שיודע שאביו רוצה בכך וגם אם יצוה לו אביו מה לעשות לא צריך שיענה שהוא יעשה כך אלא שזה מובן מאליו, והבן רץ תיכף לעשות רצון אביו, וכמו כן כאן כשישראל הק' שמעו שהשי"ת רוצה ליתן להם התורה לא היו צריכין לומר לה' כי נעשה ונשמע כי זה מובן מאליו מבלי שיגידו בפה, ורק העם דהיינו הערב רב הם אמרו נעשה וגם נעשה ונשמע, ולכן היה חשש שיחזרו משה מפני שיראו את האש הגדולה וכמו שכתב התוס' הנ"ל.

ולפי זה מתורץ הכל כפתור ופרח בעז"ה ואף שלכאורה משמע שישראל אמרו נעשה ונשמע וגם הכפיה היה על ישראל אבל יש רשות לכל אחד מישראל לדרוש פשט בכתובים בתנאי שלא יסתור ההלכה וכמו שכתב האור החיים הקדוש בהקדמתו לספרו ובכמה מקומות בספרו הק'.

...שהקריאה תעורר הזמן ונזכה כבר לבנין בית מקדשינו ותפארתינו ע"י משיח צדקינו בקרוב ממש מתוך רחמים וחסדים מגולים במהרה בימינו אמן.

לע"נ
הרה"צ ישראל צ"ל
ב"ר אליעזר ליפמן ז"ל
רוחנצוויג
נלב"ע כב שבט תש"ן

לזכר עולם יהיה צדיק
רביה"ק יחיאל יהושע ז"ע
בן הרה"ק ירחמיאל צבי צ"ל
מביאלא
נלב"ע כא שבט תשמ"ב
זכותו יגן עלינו ועכ"א

לעילוי נשמת
הרה"ח יחיאל מאיר ז"ל
בהר"ר משה אליעזר ז"ל
מרת ברינדל ע"ה
בת ה"ר יהודה מנחם ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

עובדות חיים

וישמע יתרו (יח, א)

'יתר' על שם שיתר פרשה אחת בתורה 'ואתה תחזה'. באסיפה בעניני הציבור קם גדול אחד ופתח בדברי ביקורת על כמה דברים שלדעתו היו יכולים להיעשות בצורה טובה יותר. אמר לו הרה"ק האמרי אמת זי"ע, ביקורת בלבד זה לא גדולה, העיקר הוא לשאת בעול ולראות כיצד לתקן ולהיטיב להבא". והוסיף, חז"ל הסבירו שיתרו נקרא יתר על שהוסיף פרשה אחת בתורה, ורש"י מדגיש שמה שמייחד את יתרו היא לא הביקורת של – 'לא טוב הדבר אשר אתה עושה' (פסוק יז), אלא עצתו כיצד לתקן את הדברים להבא – 'ואתה תחזה' (פסוק כא). (ליקוטי יהודה)

כי יהיה להם דבר בא אלי ושפטני בין איש ובין רעהו והודעתי להם את חוקי האלוקים (יח, טו)

כידוע גרמה לו משרת הרבנות לה'קדושת לוי' זיע"א רדיפות קשות ללא הרף. יום אחד פגש ברבי מאיר מאפטא זיע"א והסיח לפניו את לבו. נענה ואמר לו הרה"ק ר' מאיר, בשעה שבא יתרו אל משה ושאל 'מה הדבר הזה אשר אתה עושה לעם' (יח, יד) היינו במה הוא עוסק, השיב לו משה, ראשית כל, הריהו רבי, 'כי יבא אלי העם לדרוש אלוקים' העם בא אליו בעניני שמים, ושנית, הוא גם רב, 'ושפטתי בין איש ובין רעהו' עליו לעסוק גם במשפטים, בפסיקת הלכה ובדיני תורה, ועל כך יעץ לו יתרו, 'עתה שמע בקולי איצרך, היה אתה מול האלוקים' (יח, יט), שמע בקולי והיה רק רבי בלבד, 'מול האלוקים' תהיה עוסק רק בדיני שמים, ואילו את הרבנות הנח לאחרים, 'ואתה תחזה מכל העם, ושפטו את העם בכל עת' (יח, כא – כב) יעסקו הם במשפטים. להיות גם רב וגם רבי בעת ובעונה אחת קשה מידי. (מפי ישרים)

את הדבר הקשה יביאון למשה (יח, כו)

הרה"ק רבי יעקב דוד מאמשינאו זי"ע הנהיג הרבנות בקהילות בהם שימש בתקיפות ויד רמה, ולכן סבל הרבה מהבעלי בתים במקומות שכהן כרב, ובהיותו רב בפשיסחא גרשוהו פעם הבע"ב בערב שבת. וגם באמשינאו סבל הרבה מהבע"ב עד שפעם אחת אמר בדרשה שאמשינאו הוא נוסריקון 'עם שונא אלוקי'.

ופעם אחת שאלוהו המקורבים למה לא יעזוב משרת הרבנות לגמרי ויעסוק רק בהנהגת אלפי שלומינו תלמידיו וחסידיו?

השיב להם בדרך הלצה, הנה יתרו אמר למשה רבינו ע"ה למה לך להיות גם רב וגם רבי, תהיה רק רבי 'ואת הדבר הגדול' היינו מעשה מרכבה יביאו אליך 'ואת הדבר הקטן' היותו דאביי ורבא ישפטו הם. אמנם בסוף דבר כשבא למעשה כתוב 'את הדבר הקשה יביאון אל משה', שאם מזניחין את הלימוד נעשה מכל ענין הרביסטוווק רק דבר קשה, היינו הפתקאות (קוויטלאך) וקשים מזונותיו של אדם.

(יד דוד עמ' עה)

הליכות חיים

הרה"ג גמליאל רבינוביץ שליט"א
מו"צ ק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך

מִרְן הַגָּאוֹן רַבֵּי חַיִּים קֵינִיבְסְקִי צוֹק"ל
בְּתִשְׁבֵּה אֶקְטוּאֵלִית

מְדוּעַ לֹא מְבָרְכִים עַל רְעִידַת אֲדָמָה

שאלתי: הרי ידוע כשיש רעידת אדמה, צריך לברוח מחוץ לבית, למקום פתוח בלי בניינים, ואם כן צריך ביאור למה תיקנו חז"ל לברך אז עושה מעשה בראשית או שכוחו וגבורתו מלא עולם, (ברכות נד. נט. שו"ע או"ח סימן רכ"ז סעיף א'), והרי אדם מבוהל, ואין לו ריכוז לברך הברכה בכוונה?

תשובת מרן: **אינו צריך להיות מבוהל.**

(ספר גם אני אודך תשובות מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל חלק ב' סימן צ"ה)

בפניני חיים

וישמע יתרו (יח א-ה)

רש"י ז"ל הקשה והביא דברי רבותינו בגמרא בזבחים (קטז א), מה שמועה שמע ובא קריעת ים סוף ומלחמת עמלק.

וצריך להתבונן מה בעצם שאלתו של רש"י הק', הרי נאמר בפסוק זה במפורש כי יתרו שמע כי ד' הוציא את עמו ממצריים. אם כן מהו החידוש בדבריו?

ועוד יש להבין - מדוע חשבה פרשת יתרו כמבוא לקבלת התורה ועשרת הדברות? בפרט למ"ד קודם מתן תורה בא.

אלא שברור מה יתרו שמע, זו אותה שמועה ששמעו כל העמים על קריאת ים סוף וכו'

אלא שרש"י רצה להבין מה הביא את יתרו לבא. "שמעו עמים - ירגזון" – כולם שמעו, נבהלו, פחדו אך לא באו. העמים שמעו אבל לא הפנימו. יתרו שמע, הסיק מסקנות ואף בא.

לכן אמר לו יתרו "אני חותנך יתרו בא אליך" - לא כמלווה לאשתך - בתי, ולבניך - שהם נכדי אלא דע לך שבאתי אליך, לכרוע ברכ בפני אלוקיך ולהכניע עצמי בפני שליחו צדיק הדור.

(מִרְן רַבֵּינוּ שְׁלִיט"א)

וישמע יתרו

מה שמועה שמע ובא קריעת ים סוף ומלחמת עמלק ופלא היא האם קבלת התורה לא שמע, אלא שרש"י בא לומר שמה שהביא אותו למסקנה לבוא, זה דווקא הדבר שבא עם מסירות הנפש.

(רבינו אור אביגדור זי"ע)

ואשא אתכם על כנפי נשרים

נמשלו ישראל ליונה, ונמשלו לנשר שיש בו כל הסימנים של עוף טמא, לרמז למה שאמר ר' מאיר בין כך ובין כך אתם קרוים בני (חתם סופר)

ועתה אם שמוע תשמעו בקולי

פירוש שתעשו המצות עם כ"כ הרבה שמחה ותענוג, והייתם לי סגולה מכל העמים, זה יהיה לכם חביב יותר, מכל תענוגי ותאוות העמים

(תורת אבות)

ויהי קולות וברקים

ברקים נראים לרגע ומיד נעלמים וזה היה לפני קבלת התורה, אולם אחר קבלת התורה כתיב, וכל העם רואים את הקולות ואת הפלידים, לפיד זה אור המתקיים ואינו נעלם, אור התורה

(דברי שמואל)

וידבר אלוקים את כל הדברים האלה לאמר

דע"י התורה אדם בא לידי דביקות, וזהו את כל הדברים לאמר אנכי ה', הוא הדביקות והאמונה

(נועם אלימלך)

מארץ מצרים מבית עבדים

שהוא תכלית שני היציאות, שיגמור רק לעתיד, לכן ר"ת מארץ מצרים מבית עבדים כמספר קץ, וס"ת כמספר תקע, מבית עבדים עם האותיות והכולל כמספר בשופר שהוא תקע בשופר גדול, שהוא לעדן קץ במהרה

(אדמו"ר זי"ע ב' שומר אמונים)

לא תעשון אתי אלהי כסף וגו' מזבח אדמה תעשה לי.

ירמוז הכתוב שלא יעסוק האדם בתורה ומצוות אך ורק כאשר יש לו חשק וכיסופין לעבודתו ית', וכן בזמן שיש לו כסף וזהב בהרחבה. וזהו לא תעשון אתי אלהי כסף לשון כיסופין, רק בשעה שלבכם נכסף, אלא מזבח אדמה תעשה לי, אפי' בימי הקטנות שלב האדם אטום כאדמה ושרוי בקטנות ובחשכות, מכל מקום יעבוד את בוראו, וזה יהיה חשוב וחביב ביותר לפני יתברך שמו, כמ"ש (ילקוט קהלת, רמז תתקס"ז) תורה שלמדתי במסתורין היא עמדה לי.

(כ"ק אדמו"ר זי"ע ב' חוקי חיים)

כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים (כ, יז).

פירוש, כי זה שאמר הקדוש ברוך הוא בעצמו אנכי ולא יהיה לך, נרשם ונחקק בלב כל איש ישראל, עד שאפילו הקל שבקלים מוסר נפשו על קידוש שמו יתברך. וזה לבעבור נסות, שתעמדו בניסיון (קדושת לוי)

נכלאות חיים

המביט לארץ ותָרַעַד

דרשו - הרב אלעזר גולדברג

בסביבה, אינו ניזוק. והנזקים מתרחשים לרוב דוקא כאשר נמצאים באזור עירוני בנוי ובפרט לנמצאים בתוך מבנים, זאת מאחר שהרעידה – כשהיא בעוצמה גבוהה – מזעזעת את יסודות הבניינים וגורמת לקריסתם על יושביהם.

קרה לך פעם שהתעוררת בבהלה מתוך תחושה שהמיטה שלך זזה ואינך מצוי על קרקע יציבה? אם חשתם בכך, יתכן והרגשתם ב"רעידת אדמה" קלה.

רק לאחרונה שמענו על רעידת אדמה הרסנית וקטלנית שהתרחשה באישון ליל בטורקיה שלחופי הים התיכון והורגשה היטב במקומות רבים בארצנו הקדושה ועוררה בהלה רבה.

גם אני נבהלתי כמובן ולאחר מספר שעות – כאשר נרגעתי מעט, התחלתי להרהר בהתרחשות המשונה הזו: מה פשרה של רעידה זו? ומדוע היא מתרחשת? ומאחר שאנו מאמינים בני מאמינים שלכל דבר שקורה בעולם יש מטרה וכוונה עליונה, יצאתי לברר את הנושא המסתורי המרתק את כולנו.

שתי עובדות מרתקות ומופלאות שמתרחשות בזמן רעידת האדמה:

בזמן התרחשות רעידת אדמה במקומות שונים בעולם, מתרחשת גם תופעה נוספת מסתורית ומדהימה הנקראת "אורות רעידת האדמה". מדובר בהבהובים שמופיעים בשמיים לפני או במהלך הרעידה. מעניין לא פחות שהאורות הללו צבועים בצבעי הקשת, מה שאומר שעל העננים מוקרנת מעין שבירה של קרני האור.

*

לרוב תופעה זו התרחשה בסין, בדרום ובצפון אמריקה.

בעלי חיים מסוגלים לחזות רעידת אדמה טרם התרחשותה! בעדויות מסופת הצונאמי שאירעה בעקבות רעש אדמה עז שפקד את תאילנד וסביבותיה לפני כעשרים שנה, סיפרו רבים על העצבנות והבריחה של בעלי חיים שלא היו כלואים או קשורים בשעות שקדמו לצונאמי. לאחר שהסערה נרגעה התברר שמאותם בעלי חיים לא נפגעו אפילו אחד באסון הצונאמי! זאת בזמן שמאות אלפי אנשים קיפחו בו את חייהם.

כדי להבין מהי רעידת אדמה וממה היא נגרמת, חשוב להבין את המבנה של כדור הארץ. העולם בו אנו חיים אינו משטח מעוגל אחד גדול והומוגני, אלא מזכיר בצורתו ובמבנה שלו את אגוז הקוקוס. האדמה שאנו עומדים עליה נקראת 'קליפת כדור הארץ', ומתחתיה יש חומר נוזלי וחם מאד של סלעים מותכים. קליפת כדור הארץ עצמה בנויה מתשעה "לוחות טקטוניים" עיקריים עליהם יושבות היבשות.

גם בארץ ישראל מתרחשות רעידות אדמה אחת לתקופה, אך הן לרוב חלשות ואינן גורמות לנזקים. עם זאת, בהיסטוריה של ארץ ישראל נרשמו מספר רעידות אדמה חזקות שגרמו להרס רב, כמו זו שהתרחשה בצפת בשנת תקצ"ז שהחריבה את העיר וגבתה אלפי קרבנות. כמו כן התרחשה רעידה חזקה באזור ים המלח בשנת תרפ"ז, שפגעה באופן קשה בערים ירושלים, יריחו, טבריה, שכם ועוד.

ה"לוחות הטקטוניים" לא עומדים ללא תזוזה, אלא הם נעים על פני השטח של כדור הארץ בעקבות תזוזת החומר הנוזלי הרוחח בליבת הכדור. לרוב, התנועה של הלוחות איטית ולא מורגשת. אך במקרים מסוימים נוצרת תנועה משמעותית יותר, כמו למשל החלקה איטית של לוח אחד מתחת ללוח אחר, או התחככות של שני לוחות זה בזה. התופעה האחרונה היא הגורם הבולט להיווצרות של רעידות אדמה, הנקראות גם בשם "רעש אדמה".

יש מהחוקרים הסבורים כי אחת למאה שנה בערך מתרחשת באזורנו רעידת אדמה חזקה, אך אנו מאמינים ויודעים שהכל מן השמים והשם יתברך הוא המביט לארץ ותרעד, ויש כוח במעשינו ותפילותינו לשנות את גזירות שמים, נודה על העבר ונבקש על העתיד שבורא העולם ירחיק מאיתנו – בניו האהובי – את רעשי האדמה ונזקיה.

את עוצמת רעידת האדמה מודדים ה"סיסמולוגיים" (חוקרי רעידות אדמה) בעזרת מערכות "סיסמומטרים" (מכשירים הרגישים לתזוזות תת קרקעיות) המונחים בעומק האדמה ומודדים את תזוזת הלוחות הטקטוניים. כדי לאמוד את חוזקה של רעידת אדמה משתמשים הסיסמולוגים במושג "מגניטודה", שהיא מדד לכמות האנרגיה שהשתחררה מתוך כדור הארץ באזור המוקד של רעידת האדמה. שמו של האדם הראשון שהציע שיטה להערכת היה פרופסור 'ריכטר', ומכאן המושג "סולם ריכטר". ככל שהמספר ב"סולם ריכטר" גבוה, פירושו שרעידת האדמה חזקה והרסנית יותר (וכל מספר גבוה הרבה יותר מהמספר שתחתיו, למשל במגניטודה 4 משתחררת פי 30 יותר אנרגיה בהשוואה לרמת האנרגיה המשתחררת ברעידת אדמה במגניטודה 3).

מאות כבר נושעו! ומה איתך?
רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של
מרכז "אמונת חיים" קראלי
כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון
רח' דב גור 20/23 אשדוד
טל. 055-6798152
באימייל: 8659931@gmail.com

הנזקים העלולים להיות בעקבות רעידה ב"מגניטודה" גבוהה (בארץ ישראל, ממספר 6 ומעלה) איומים ונוראים, אולם אין זה בגלל הרעידה עצמה, שכן מי שנמצא בזמן הרעידה בשטח פתוח ללא בתים ובניינים

לעילוי נשמת
מרת **סימי מימי** מלכה ע"ה
בת פרלה ז"ל
נלב"ע י"ב טבת ה'תשפ"ב
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק
אדונינו מורינו ורבינו
הגה"ק **יצחק צבי משה** זצ"ל
ברא כרעא דאבוה
אדמו"ר **אביגדור מוזס** זצ"ל
מקראלי
נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עלינו ועכי"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
הרבנית **רייזל ראטה** ע"ה
בת הרב שמואל אהרן ז"ל
נלב"ע י"ז טבת ה'תשפ"ג
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
מרת **עשה ארזואן** ע"ה
בת פרחא ע"ה
נלב"ע יז שבט תשפא
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
הגה"צ **משה וועבר** זצוק"ל
בהרה"צ מרדכי זצ"ל
נלבע יב כסלו תשפא
ת. נ. צ. ב. ה.